

ταβάνι

ταβάνι κ. **νταβάνι**, **το**, ουσ. [<tavan], το ταβάνι· δηλώνει το ανώτατο όριο αντοχής ή απόδοσης κάποιου: «σ' όλες τις ενέργειές του έχει ένα ταβάνι, πέρα απ' το οποίο δεν κάνει το παραμικρό»

- βλέπει το ταβάνι, δεν κάνει τίποτα, τεμπελιάζει: «εμείς σκοτωνόμαστε στη δουλειά κι αυτός όλη μέρα βλέπει το ταβάνι». Από τη εικόνα του ατόμου που βρίσκεται ξαπλωμένο στο κρεβάτι του με το βλέμμα του στραμμένο προς το ταβάνι·

- είναι ψηλός μέχρι το ταβάνι, είναι πάρα πολύ ψηλός: «ξεχωρίζει αμέσως απ' όλους τους άλλους, γιατί είναι ψηλός μέχρι το ταβάνι»·

- η μύτη του κοιτά το ταβάνι, βλ. λ. [μύτη](#)·

- μ' έστειλε στο ταβάνι (κάτι), ένιωσα πολύ ευχάριστη έκπληξη, ξέφρενη χαρά από κάτι: «το γκολ του παίχτη μας στο τελευταίο λεπτό του παιχνιδιού μ' έστειλε στο ταβάνι»·

- να πέσει το ταβάνι να με πλακώσει! έκφραση για να γίνουμε πιστευτοί σε αυτά που λέμε σε κάποιον: «αν νομίζεις πως σου λέω ψέματα, να πέσει το ταβάνι να με πλακώσει!». Αυτή η έκφραση χρησιμοποιείται, όταν ο ομιλών βρίσκεται σε κλειστό χώρο και συνοδεύεται από νεύμα του κεφαλιού που δείχνει ψηλά. Όταν ο ομιλών βρίσκεται στο ύπαιθρο ακούγεται το να πέσει ο ουρανός να με πλακώσει(!)·

- πήδηξε μέχρι το ταβάνι, **α.** ένιωσα μεγάλη απορία ή έκπληξη από κάτι καλό ή κακό: «μόλις του ανακοίνωσα πως θα παντρευτώ την κόρη του τάδε εφοπλιστή, πήδηξε μέχρι το ταβάνι || μόλις τον πληροφόρησα πως ο τάδε αγόρασε καινούριο αυτοκίνητο, πήδηξε μέχρι το ταβάνι, γιατί τον είχε για φτωχό». **β.** τρόμαξε πολύ από ξαφνικό θόρυβο και αναπήδησε σαν ελατήριο από τη θέση του: «πήγε κρυφά από πίσω του και του έκανε “μπαμ!” κι αυτός, όπως ήταν αμέριμνος, πήδηξε μέχρι το ταβάνι»·

- τη γαμάς κι αυτή κοιτάζει το ταβάνι, λέγεται για γυναίκα που είναι πολύ ψυχρή στον έρωτα, που είναι εντελώς αμέτοχη στη σεξουαλική πράξη: «τι να το κάνεις που είναι όμορφη γυναίκα, απ' τη στιγμή που τη γαμάς και κοιτάζει το ταβάνι;». Συνών. τη γαμάς κι αυτή διαβάζει εφημερίδα / τη γαμάς και κι αυτή διαβάζει περιοδικό / τη γαμάς και αυτή μασάει μαστίχα / τη γαμάς κι αυτή μασάει τσίκλα·

- χτύπησα ταβάνι, βλ. φρ. μ' έστειλε στο ταβάνι (κάτι)·

- χτύπησε ταβάνι, έφτασε στο ανώτατο όριο της αντοχής ή της απόδοσής του: «έβαλε όλα τα δυνατά του να περάσει στο πανεπιστήμιο, που δεν πήγαινε άλλο, γιατί χτύπησε ταβάνι || όσο πλησίαζε η μέρα των εκλογών, οι συσπειρώσεις των κομμάτων χτύπησαν ταβάνι». Ίσως από την εικόνα της μπάλας που, όταν τη χτυπήσει κανείς στο πάτωμα ενός δωματίου, δεν μπορεί να πάρει περισσότερο ύψος, γιατί χτυπάει στο ταβάνι. Συνών. χτύπησε κόκκινο.